بۆچی بە نەخێر بۆ ریفراندۆم حوکمی بنەماڵەیی درێژتر دەبێتەوە ؟ … عیمادعەلی

لە سیاسەتدا هەمیشە دەرئەنجام کاری خۆی دەكات و ئەوەی رای گشتی و خواستی جەماوەر بەلای خۆیدا رابكێشێت پایەكانی دەسەڵاتدارێتی خۆی پتەو دەكات و درێژە بە بونی خۆی دەدات و خۆفەرزكردنی چواشەكارانە و بۆ بنەما چارەنوسیشكست و كەوتنە زوو بێت یان درەنگ .

یەكێتی تا ئەوكاتەی یەكێتی نێوخۆیی زاڵبوو، تا ئەوكاتەی روحی سەركرادیەتی و تێگەیشتن لە واقعی كوردستان و خۆفەرزكردن بەسەر كۆر ی خەبات و پشت بەستن بە جەماوەر خاڵی هەرە لە پیشینەی سیما و سیفەت و كردەوەكانی بوو، تا ئەو كاتەی خەڵك سیفەتەكانی میلەت و ویست و ئارەزوو و ئامانهجەكانیان بە جوانی دەخوێندەوە، هێزی یەكەمی بۆ ركابەر بوو .

پارتی لە سەرەتای شۆرشی ئەیلول و بە پشت بەستن بە جەماوەر لە سۆران و بادینان، هیچی بۆ هێزی نەیار و ئۆپۆزسیۆنی نێوخۆیی نەهێشتبووە و تەنها پشتو پەنای جەماوەری ئەو كات بوو كە واقعی رۆشنبیری و سیاسی و كۆمەڵایەتی ئەو قۆناغە تاوەكو نسكۆ و هەرەسە گەورەكەهێزی پاڵپشتیی بوو .

گۆران كە لە قۆناغێكی هەستیار و تایبەتی و لە واقعێكی تا رادەیەك بەخودگۆراوی پێش دروتبونی ئەم رێكخراوە و لە كاتێكی چاوەروانكراوی وەرچەرخانی سیاسی و كەفوكولی جەماوەری و زۆربونی رێژەی نارەزایی جەماوەر و گەلی كوردستان، زۆرینەی جەماوەری خۆی مسۆگەر كرد و ئەگەر زۆر گزی و ساختە وەدەرنێین لە پرۆسەی دیاریكردنی جەماوەریی حزبەكاندا، گۆران تەنانەت پلەی یەكەمی جەماوەریبونی هێزەكانی بەدەست هێنا ئەگەر بەراورد بە حزبەكانی ترەوە بكرێت لەگەڵ پارتیشدا، لەلایەنی نەبونی بەرژەوەندی تاكە كەسی مادی و مەعنەوی بۆ ئەوانەی پشتگیریان دەكرد” بە پێچەوانەی جەماوەری حزبەكانی دەسەڵات .

هەروەها حزبەكانی تر، هەریەكە و تا رادەیەك بە شێوەیەك پێناسەی خۆی بە جەماوەریبونیەوە دەردەخات و، هەر یەكەو بونی خۆی بە بنكە جەماوەرەكەیەوە بەستراوەتەوە و بچوكی و گەورەیی بە نزیكی و توانای خۆبەستنەوەی بە مەیلی جەماوەرەوەیە” جگە لە هۆكاری تر .

ئالێرەوە بۆمان دەردەكەوێت كە سەرەرای بونی جۆرەها بەرژەوەندی و

خۆفەرزکردنی ساختەکارانە و گزی و فزی هەڵبژاردنەکان و هەوڵی هێزی دەسەڵات و پارەوپوڵ و چیژی هەمەچەشن، کەچی جەماوەری راستەقینەی هەر حزبێك و نزیکبونی لە بنکەی حەماوەری فراوانەوە، لە دوو بنەمای سەرەکیەوە دەستبەر دەکرێت :

1-راستکۆیی هەر رێکخراوێك لەگەل بنکە و جەماوەری خۆیدا بە شێوەیەکی راستەوخۆ و دوور لە چێژی هەمە چەشنی دەسەڵات و ئیمتیازات کە قورسە بۆ زۆرینەی جەماوەر فەراهەم بکرێت .

2- خواستی جەماوەری لە بوارە هەمەجۆرەکانی قۆناغەکە و چۆنێتی مەیسەر بونی لە رێگەی راستودروستی بێ غەلوغەشی دەسەڵاتدارێتی .

ئەمەش لە ئەزمونەکانی جیهاندا بی روونی دەرکەوتوو ە و خواستی گشتی جەماوەر بە هیچ تموحێکی مادی و چێژی دەسەڵات و بەرژەوەندی شەخسی و حزبی ناکردرێت، بۆیە هێزی نوێی گونجاو بە نوێنەری راستو گونجاو پەیوەست دەبێت وسەردەکەوێت، ئەمەش لە سەرجەم وڵاتاندا دەبێت و نزیکترین نمونەش سەرکەوتنی ماکرۆنە بەسەر هێزەکانی تردا لە هەڵبژاردنەکانی فەرەنسادا ئەوەمان بە جوانی بۆ دەردەخات .

بۆیە، پارتی لەم ئامانجە سەخت و حزبیەی کە دەیەوێت بە تایبەتی لە رێگەی ریفراندۆمەوە بۆ حزبەکە بەدەستی بێنێت، خۆ پەیوەستبونیەتی بە جەماوەری گەلی کوردستان و، هەست و نیاز و سۆز و ئامانجە راستەقینە و خەونەکانیان بە سەرمەشقی ئامانجەکانەوە کە سەربەخۆیی کوردستانەوە بەستۆتەوە . بەڵی پارتی ترسی لەهەموو شیعارێکی لەو جۆرە بوو، بەڵێ پارتی هێزێکی موحافزکار و هەمیشە بینینی ستراتیجی لە سنوور و دەرگای عیراق بەدەر نەبووە و تا شیعارەکەی لە خودموختاریەوە بۆ فیدراڵی گۆری قیر سپی بوو، بەڵێ پارتی بۆ ماویەهکی دوور لە جەماوەری راستەقینەی کوردستان دوور بوو و تەنها پشتی بە کلتوری سیاسی باوو و ئاستی رۆشنبیری زۆرینەی خەڵك لەمەر بیرکردنەوەی خۆی و دوور لە نوخبە دەبەست . بەڵام ئەمرۆ لە بەدبەختی هەمووان وا بەم بازدانە سیاسیە حزبیە و بە بیری حزبی و ناخی بەرژەوەندی تەسکی شەخسی و حزبیەوە، دەیەوێت بەسەر سەرجەم تەگەرەی جەماوەری و سیاسی و شکستە هەمەجۆرەکانی خۆیدا باز بدات، کە مەگەر تەنها بەم رێگەوە بتوانێت سەربکەوێت .

ئەوەی جێگەی مشتومرە و سەرسورمانی ئێمەومانانە، کە زۆرینەی نوخبەی رۆشنبیری و کۆمەڵێك دەرسترێیشتویی سەرجەم حزبە نەیارەکانی پارتی بەشێوەیەك مامەڵە لەگەڵ ئەم رەفتار و ئامانجەی پارتیدا دەکەن کە بە قازانج بە پارتی و جەماوەریبونی ساختەیی و موزەیەفی ژمارەی هەوادارانی لەکوردستاندا بشکێتەوە، ئەمەش بە راستەخۆ و لە رێگەی دژایەتیکردنی ئامانجێکی پیرۆزی جەماوەری گەلی کوردستان و کە پارتی لە پێناو مەبەستی حزبی هەڵیگرتووە و، بەم سەرکێشیەی خۆی

لە سەرجەم قەیرانەکان رزگار دەکات و شسکتی چەند ساڵەی خۆی بە ریفـرانۆم و سـبـەرخۆیی زارەکـی دیلێـت دەکـات و جەمـاوەرێتی خۆی دووبارە بە خەونە دێرینەکانی خەڵکەوە دەبەستێتەوە و لەدواجاردا ئەوانـەی بـە رێگـەی نـابەجێ و هەڵەشەیـی و شییکـاری تیریـانەی رووتوقوتی زانستیانەی سیاسی وبێ پشتب بەستن بە واقعەکەی کوردستان و بێ خوێندنەوەی ئاستی رۆشنبیری خەڵك و چۆنێتی روانینی بۆ حزب و کاری سیاسیان، قسەی وا دەردەبرن و هەڵوێستی وا دەگرنەبەر کە جگە لە قازانج بە بەرژەوەندی تەسکی پارتی و بە زاڵبونی چەواشە هیچ شتێکی لێ سەوز نابێت و لەوێشدا پارتی بەم رەفتارانە شاگەشکەی خۆشی دەکـات، لـە دواجـاردا پـارتی بـە ئەنجامـدان و سـەرکەوتنی ریفرندۆم کە ئەگەری زۆرترە لە شکست و ئەنجامنەدانی، دووبارە خۆی فۆرمات دەکاتەوە و قسەی حەق و راستی زۆرینەی نوخبە دەخاتە گۆشەیەکی کەناری بیروبۆچونی جەماوەری کوردستانەوە .
بۆیە دەبێت لە مامەڵە کردن بە جەماوەرەوەچەند بنەمایەك لەبەرچاو بگیرێت:
1-هەروا بەئاسانی نەیارانی ریفرندۆم لەبەر کۆمەڵێك هۆکاری راست و رەوا بە رەفتار و هەڵوێستی رووکەشانە ریفرندۆم نەکەنە موڵکی پارتی و ئەو دەزولە باریکەی لە نیوان ئەم کارەو مانەوەی ئەو ئامانجە گەورەیە بە موڵکداری هەمووان بە ئاسانی نەدۆرینن، کە پارتی بەو کردەوانە لە ناخی خۆیدا لە شاگەشکەی خۆیدا ببورێتەوە و بە خۆی برەو بەو ئیدعاتانە بدات و بە رووکەش نارازیبونی خۆی دەربرێت و خەڵك بکاتە دووبەرەوە و نەیارەکانی کەمتر بکاتەوە وبە نهێنیش باش بزانێت ئەو جۆرە راوبۆچونانە لە رووی جەماوەریەوە لە قازانجی خۆیدایە و بۆ ماوەیەکی دوورودرێژ تر سەرجەم خواست و دسـەڵات و دەسـترۆیشوویی خۆی بۆ دەیـان سـاڵی تـر بەسـەر گەلـی کوردستاندا فەرز بکات و خەباتی نەهێشتنی ناعەدالەتی و بنبرکردنی حوکم و دەسەڵاتی بنەماڵەیی قورستر بکات .
2- هەوڵی رێگەی ناسکی جەماوەری بۆ تێگەیشتن لە فرتوفێڵی حزبی و تەکتیك و مانۆر بە ستراتیجی کۆی گشتی میلەت گرێ نەدەن و بواری فرۆشتنی نەتەوەپەرستنی بە پارتی لە رێگەی هەندێك هەڵویستی کورتبینی سیاسی رووتی رۆژانەوە نەفرۆشنەوە .
3- لەم بارەوە زۆر سەختە جەماوەر لە نیاز و کردەوەی پارتی بەناوی ئەوانهوە‌ روون بکرێتەوە کە لە کاتێکدا ئێمە خاوەن جەماوەرێکی عـاتفی و زور لەبیرکـەری کـردەوە و رەفتـارە سـەختەکانی تەنـانەت نەیارانیشین بین نەك حزبەکانی کوردستان، ئەی چۆن شکستەکانی پارتی و دەسەڵاتمان لەبیر ناچێت .
با کارتی ریفراندۆم و سەربەخۆیی کوردستان لەدەست چەواشە و خاوەن

مەبەتسی تەسك بە رەفتار و كردەوەی راست و دوور لە هەڵچوون دەربڕنین و رێگەی رزگاری هەمیشەیی لە حوكمی بنەمالەیی و موحافزكاری ماوەبەسەرچوو كورت كەینەوە، نەك بە خۆمان تەمەنی قۆناغی چەقبەستن لە دونیای رابردوو و دووری لهبیر و رەفتاری سەردەمیانە زیاتر كەینەوە، ئەمەش لەم كاتەدا بە هەڵوێستی راست و دروستی هەموان لەمەر ریفراندۆم دەكرێت، دەبێت نەهێلین بە ئاسانی ئەم ئامانجە گشتی وپیرۆزە بە نرخی چەواشە و ئامانجی حزبیەوە لە لایەن دەسەڵاتی شكستخواردووە بە خەڵك بفرۆشرێتەوە .

بە زۆر كورتیەكەی ریفراندۆم و سەربەخۆیی، یان سەربەخۆیی بەهەر ڕێگایەكەوە بێت موڵكی شەرعی و ئامانجی پیرۆزی میلەتە و خەونی لەمیژینەی گەلی كوردستانە بە سەرچەم بیروبۆچون و فكر و عەقیدەیانەوە، با بە هەرزان رادەستی حزب و كۆمەڵێك بەرژەوەندخوازی نەكەین بە قسەو كاری تێۆری رەق و دوور لە واقعی كوردستان كاریان مەیسەر نەكەین و سەربەخۆیی بە موڵكی گەل بمێنێتەوە وناخ و مەبەستی راستەقینەی ئەوانەی یاری پێدەكەن بۆ جەماوەر روون بكەینەوە. ئەمەش ئەو هاوكێشەیەمان بۆ روون دەكاتەوە كە بە نەخێر بۆ ریفرندۆم دەسەڵاتی بنەماڵەیی چەند قات درێژتر دەكاتەوە و ئەوجا قورەكە خەستر دەبێتەوە نەك بە پیادەكردنی ریفراندۆمی بۆ ئامادەیی پێداویستیەكان و نەبونی زەمینە سازی .